

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. J. Š.**, *zastúpeného advokátom JUDr. M. Ď.*, proti žalovanému: **1/ KÚ N., SK N., 2/ I. H., 3/ M. H., obaja právne zastúpení advokátom JUDr. M. C., 4/ JUDr. J. Š.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného číslo V 6457/02 zo dňa 18. novembra 2002, na odvolanie žalovaných v druhom a treťom rade proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 28 S 4/2007-218 zo dňa 12. júla 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 28 S 4/2007-218 zo dňa 12. júla 2007 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného v prvom rade o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností č. V 6457/02 zo dňa 18. novembra 2002 podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovanému uložil povinnosť uhradiť žalobcovi trovy konania v sume 12 645 Sk, konanie voči žalovaným v druhom a treťom rade zastavil a podľa poslednej vety výroku rozhodnutia žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

V dôvodoch svojho rozsudku uviedol, že žalovaný v prvom rade pod č. V-6457/02 zo dňa 18. novembra 2002 povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. X. v K. území H. K., Obec N. ako rodinný dom so súpisným číslom X. na parcele č. X. o výmere 659m², zastavané plochy a k parcele č. X. o výmere 1680m², záhrady v prospech kupujúcich I. a M. H.. Správny orgán uvedeným spôsobom rozhodol na základe návrhu na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zo dňa 17.10.2002, podaného JUDr. J. Š., správcom konkurznej podstaty úpadcu, I. Š., manželky žalobcu. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia dospel krajský súd k záveru, že v konaní správneho orgánu zistil takú vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa jeho názoru správca konkurznej podstaty nepostupoval podľa § 26 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len ZKV), pretože nevysporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, Ing. J. a I. Š.. Na základe tohto pochybenia bola v konkurze predaná aj časť majetku, ktorej vlastníkom bol žalobca. Žalovaný v prvom rade neprihliadal na uvedené právne skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na povolenie vkladu v súlade s ust. § 31 ods. 1, 2 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam. Podľa názoru súdu, žalobca podal žalobu v zákonnej lehote podľa § 250m ods. 2 O.s.p. a mal byť účastníkom správneho konania o prevode jeho podielu vlastníckeho práva na nadobúdateľov. Nezákonné rozhodnutie správneho orgánu bolo potrebné z uvedených dôvodov zrušiť. Krajský súd konanie voči žalovaným v druhom a treťom rade zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby zo dňa 29.03.2005 podľa § 96 ods. 1 O.s.p. Úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a v rozpore s týmto výrokom zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozhodnutiu podali v zákonom určenej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalovaní v druhom a treťom rade. Namietali predovšetkým okolnosť, že im nebolo ako účastníkom konania doručené predvolanie na pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok. O rozhodnutí vo veci sa dozvedeli od iného účastníka konania. Až na základe odvolania, ktoré podali na súd dňa 31.08.2007 im bol dňa 05.09.2007 doručený napadnutý rozsudok. Uvedeným postupom im bola odňatá možnosť konať pred súdom a vyjadrovať sa k dôkazom. Nesúhlasili s výrokom súdu, ktorým im nebolo priznané právo na náhradu trov konania. V konaní, na ktoré nezažiadali príčinu, im vznikli trovy a nie je spravodlivé, aby niesli dôsledky za postup žalobcu a súdu. Žalovaní uviedli, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nezrozumiteľné a nepreskúmateľné z dôvodu nejasnosti a zmätočnosti odôvodnenia. Podľa ich názoru žaloba bola podaná po uplynutí zákonnej lehoty. Manželia H. majú právny záujem na výsledku konania, pretože rozhodnutím súdu môže byť dotknuté ich vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Rozhodnutie o vklade vlastníckeho práva je úkonom správneho orgánu, ktorý má konštitutívne účinky a nie je proti nemu prípustný opravný prostriedok. Povolením vkladu vzniká vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Je potrebné rešpektovať zásadu nezrušiteľnosti a nedotknuteľnosti vlastníckeho práva. O jeho zániku môže rozhodnúť len súd. K uzatvoreniu kúpnej zmluvy došlo v súlade s ustanoveniami zákona o konkurze a vyrovnaní. Žalobca nepostupoval v konkurznom konaní podľa § 19 zákona, a preto bola nehnuteľnosť v konkurze predaná správcom oprávnene. Žalobca sa môže zmeny vlastníctva domáhať len na súde určovacou žalobou. Takéto konanie v súčasnosti prebieha na Okresnom súde v Nitre. Žalovaní v druhom a treťom rade žiadali napadnutý rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd žalobu zamietne a žalovaným bude priznaná náhrada trov konania.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalovaní v druhom a treťom rade nie sú oprávnení podávať odvolanie voči výroku vo veci samej, pretože konanie voči nim bolo na základe späťvzatia žaloby zastavené. Podľa jeho názoru v konaní neboli z ich strany prezentované žiadne vážne dôvody, pre ktoré by nemali súhlasiť s tým, aby bolo konanie voči nim zastavené. Podľa § 250 ods. 4 O.s.p. môže byť žalovaným len správny orgán, a preto nie sú žalovaní v druhom a treťom rade pasívne legitimovanými subjektami. Rozsudok krajského súdu žiadal potvrdiť.

Žalovaní v prvom a štvrtom rade sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu stotožnili s názormi a stanoviskami v ňom uvádzanými.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s ustanovením § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle § 246c v spojení s §§ 212 a nasl. O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Z predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobou doručenou dňa 03.05.2004 sa žalobca domáhal preskúmania právoplatného rozhodnutia žalovaného v prvom rade, č. V-6457/02 zo dňa 18. novembra 2002. Ako žalovaný v prvom rade bol označený SK v N. a za žalovaných v druhom a treťom rade boli označení I. H. a manželka M. H. Pred zahájením prvého pojednávania vo veci vzal žalobca svoj návrh voči žalovaným v druhom a treťom rade späť a opravil označenie žalovaného, ktorým má byť KÚ v N., SK v N.

Krajský súd na nariadené pojednávanie predvolal JUDr. J. Š. a ďalej s ním konal ako so žalovaným vo štvrtom rade.

Podľa ustanovenia § 249 ods. 1 O.s.p. v konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov začína konanie na návrh, ktorý sa nazýva žalobou.

Podľa § 250 ods. 1 až 5 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo. Ak sa rozhodnutím a postupom správneho orgánu cítia na svojich právach ukrátené viaceré osoby, môžu podať spoločnú žalobu. Účastníkmi konania sú tiež tí, na ktorých sa pre nerozlučné spoločenstvo práv so žalobcom musí tiež vzťahovať rozhodnutie súdu (§ 91 ods. 2). Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni. Návrh podľa § 92 ods. 2 možno v konaní podľa tejto časti podať, len ak neuplynula lehota podľa § 250b ods. 1.

Podľa § 90 O.s.p. účastníkmi konania sú osoby, o právach a povinnostiach ktorých sa má konať. Týmito osobami sú: navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný), ten koho zákon označuje za účastníka konania a ten o koho právach a povinnostiach sa má konať.

Z uvedeného vyplýva, že v zmysle § 250 O.s.p. s prihliadnutím na ustanovenie § 90 O.s.p., boli účastníkmi konania žalobca a žalovaní v prvom až treťom rade, a to až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zastavení konania voči týmto osobám. Až do tohto okamihu majú podľa § 18 O.s.p. v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie ako žalobca a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Súd prvého stupňa pochybil, keď pojednával a rozhodol v ich neprítomnosti, bez oboznámenia o mieste a termíne pojednávania, čím im bola odopretá možnosť konať pred súdom. Doručenie rozhodnutia bolo vykonané až na základe aktivity zo strany právneho zástupcu žalovaných v druhom a treťom rade.

Podľa § 201 O.s.p., účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd uznal oprávnenie žalovaných v druhom a treťom rade podať voči rozsudku krajského súdu opravný prostriedok a námietku právneho zástupcu žalobcu uvedenú vo vyjadrení k odvolaniu nepovažoval za dôvodnú.

Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení zmien a doplnkov (ďalej len katastrálny zákon), účastníkom konania o povolení vkladu je účastník právneho úkonu, na ktorého základe má vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti.

V danom prípade boli účastníkmi vkladového konania JUDr. J. Š., správca konkurznej podstaty úpadcu, I. Š. a žalovaní v druhom a treťom rade. SK postupovala preto správne, ak konala s týmito osobami.

Podľa § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona, správa katastra preskúma platnosť zmluvy, a to najmä oprávnenie prevodcov nakladať s nehnuteľnosťou, či je úkon urobený v predpísanej forme, či sú prejavy vôle hodnoverné, či sú dostatočne určité a zrozumiteľné a či zmluvná voľnosť, prípadne právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené. Pri rozhodovaní o povolení vkladu prihliada správa katastra aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

Právnou skutočnosťou, ktorá mala vplyv na vkladové konanie bol konkurz vyhlásený na spoluvlastnícky podiel dotknutej nehnuteľnosti. Správnemu orgánu bolo zo strany navrhovateľa vkladového úkonu predložené rozhodnutie konkurzného súdu, ktorým vydal súhlas s predajom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. X. v katastrálnom území H. K., Obec N. ako rodinný dom so súpisným číslom X. na parcele č. X. o výmere 659m², zastavané plochy a k parcele číslo X. o výmere 1680m², záhrady v celosti, v prospech kupujúcich I. a M. H.. Krajský súd sa pri posudzovaní oprávnenia nakladať s nehnuteľnosťami zaoberal výzvami správcu konkurznej podstaty a súdu, ktoré spochybňovali postup správcu konkurznej podstaty pri predaji predmetného majetku. Neakceptoval a nechal do úvahy opatrenie konkurzného súdu č. 8K 279/00-160, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 02.10.2002 o udelení súhlasu s predajom uvedených nehnuteľností v celosti. Uvedeným rozhodnutím súdu bola správcovi udelená právomoc nakladať s nehnuteľnosťou a speňažovať ju v konkurznom konaní v súlade s ustanovením § 27 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov. Správnemu orgánu a ani inému súdu mimo konania o opravnom prostriedku neprislúcha právomoc kontrolovať a spochybníť rozhodnutie konkurzného súdu (i keď nemusí byť správne), ktorým bolo správcovi udelené oprávnenie speňažiť nehnuteľnosti zahrnuté do konkurznej podstaty, a preto bol postup žalovaného v prvom rade podľa právneho názoru odvolacieho súdu vecne a právne správny.

Ak sa žalobca uvedeným postupom v konkurznom konaní cítil ukrátený na svojich právach, mal možnosť sa ich domáhať v konaní podľa § 19 ods. 1 a 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, podľa ktorého, ak sú pochybnosti, či vec patrí do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie veci do súpisu. Súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnene. V spise sa nachádza vyjadrenie sudcu, podľa ktorého žalobca na doručení výzvu nereagoval, nedomáhal sa svojho nároku vylučovacou žalobou, čím umožnil správcovi disponovať s majetkom, ktorý bol v celosti zahrnutý do konkurznej podstaty. Krajský súd v Nitre nechal pri svojom rozhodovaní do úvahy tieto okolnosti, čo malo za následok nesprávne právne posúdenie veci.

Následkom nesprávneho posúdenia veci bolo aj prijatie právneho názoru, že sa malo so žalobcom konať ako s účastníkom správneho konania a že bola dodržaná lehota na podanie žaloby podľa § 250b ods. 1 O.s.p.

Odvolací súd považuje za potrebné súčasne upozorniť súd prvého stupňa na pochybenie vo výrokovej časti odvolaním napadnutého rozsudku, ktorou rozhodol o trovách konania, spočívajúce v tom, že z jeho textu nevyplýva, ktorý zo žalovaných v prvom až štvrtom rade je povinný uhradiť navrhovateľovi trovy konania. Druhej

vete výrokovej časti rozsudku o priznaní náhrady trov konania odporuje posledná veta výroku, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Na základe uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) a s primeraným prihliadnutím aj na dôvody obsiahnuté v ustanovení § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p.

V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa podľa § 224 ods. 3 O.s.p. aj o náhrade trov konania.

Podľa ustanovenia § 226 O.s.p. je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 26. marca 2008

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová